

Prou víctimes! Per una actuació política responsable en el conflicte de Síria

Posicionament de FundiPau

La primavera àrab va obrir la porta a que les poblacions de diversos països aspiressin a un bon govern i temptegessin la possibilitat de fer fora els règims i dictadors que, sovint amb la complicitat de molts països democràtics, portaven massa anys patint.

Les protestes ciutadanes a Síria –inicialment pacífiques- van ser violentament reprimides pel règim de Baixar al-Assad. Una part de l'oposició va optar per la via armada i, més endavant, l'entrada de grups vinculats a Al-Qaida va acabar de complicar la situació.

Des de FundiPau (Fundació per la Pau), una ONG catalana activament compromesa des de fa 30 anys amb la construcció d'una cultura de pau, la resolució de conflictes i el desarmament, volem compartir les següents consideracions, reflexions i demandes:

1. Som davant **la més gran tragèdia humanitària** del segle XXI: més de 100.000 morts i 6.000.000 de refugiats i desplaçats interns. Una tragèdia que s'ha esdevingut davant la passivitat, o connivència, de la comunitat internacional i els principals estats del món i de la zona, així com la -ja tradicional- inoperància de les Nacions Unides. Des de FundiPau hem promogut accions de sensibilització i d'incidència però, malgrat tot, cal fer autocrítica: els moviments socials i, en concret el moviment per la pau, no hem fet prou.
2. Cal assenyalar el principal responsable: un règim autoritari que, davant les protestes pacífiques, va exercir una repressió brutal. Amb el temps, i davant la inflexibilitat d'al-Assad i la passivitat de la comunitat internacional, l'oposició va obrir una via armada incrementant, així, l'escalada de violència. Més endavant, grups vinculats a Al-Qaida van entrar en el conflicte amb la seva agenda pròpia, no sempre fent costat a l'oposició armada però sí combatent el règim.

En tot aquest temps, potències mundials (Estats Units, Rússia, Xina) i països de la zona (Aràbia Saudita, Turquia, Israel, Qatar, Iran, etc.) han estat atiant el foc de forma irresponsable: o bé venent armes o bé facilitant combatents i, fins i tot, duent a terme algun atac localitzat. Tot, és clar, en funció de qui eren els seus amics, companys de viatge o aliats puntuals, però mai pensant en la població civil. **En lloc de fomentar les vies pacífiques, han engreixat la via de les armes.** És una gravíssima irresponsabilitat que cal remarcar.

3. Enmig del drama humanitari, l'ús d'armes químiques el passat mes d'agost va encendre les alarmes diplomàtiques. En tant que ONG activa amb el desarmament, som molt conscients de la gravetat del seu ús. El problema és que algunes de les potències i països que ara se n'escandalitzen, en altres i similars casos no han dit gaire cosa o, directament, n'han tolerat l'ús. Sense esmentar que, pel que fa a les armes de destrucció massiva, qui incompleix la llei internacional són els cinc països membres permanents del Consell de Seguretat de les Nacions Unides, que no han avançat cap al desarmament nuclear, tal com el Tractat de NoProliferació (TNP) els exigeix.

En tot cas, **no acceptem que es consideri urgent actuar quan moren 1.400 persones per armes químiques i no quan en moren 100.000 per armes convencionals.**

4. Tot i que, ara per ara, la possibilitat d'un **atac militar** s'ha esvaït creiem que **no aportaria res de bo** a la terrible situació que es viu a Síria. Perquè:

- La violència engendra més violència, com tràgicament hem vist en aquests 2 anys i mig.
- En tot atac, i especialment en un conflicte com el sirià, és molt difícil de diferenciar els objectius militars dels civils i, per tant, suposaria majors impactes sobre la població civil.
- L'ús de la violència reforça la cultura de la violència que és en la base de la guerra siriana.
- Per solucionar aquest conflicte cal abordar les claus polítiques, comunitàries, religioses, les lògiques de poder i els interessos econòmics i geoestratègics que hi ha al darrere.
- Que uns pocs països decideixin intervenir militarment de forma unilateral, al marge dels mecanismes legals previstos, és un mal exemple. A més, malauradament, tenim prou experiència per saber que sovint els estats actuen per interessos i aliances, no pas per voluntat humanitària o de defensa dels drets humans.
- En tot cas, molt abans que un atac militar, hi hauria un altre escenari a explorar: forçar un alto-el-foc entre els diversos actors armats (no seria tant difícil: la majoria d'actors tenen alguna potència o país al darrere) i enviar unes forces d'interposició de les Nacions Unides que amb un mandat clar -neutralitat i no ús de la força- garantissin la fi dels combats, permetessin respirar a la població civil assetjada i oferissin un espai temporal per a la resolució del conflicte per via diplomàtica.

5. Potències i països de la zona han venut i facilitat armes als diversos actors del conflicte. ¿Què hagués passat a Síria si el Tractat sobre Comerç d'Armes hagués estat aprovat fa 5 anys? Les coses podrien haver estat ben diferents. Què volem dir? El que hem dit moltes vegades: **cada vegada que hi ha una crisi se'ns diu que, lamentablement, no queda altra alternativa que actuar militarment. Fals. Si hi ha voluntat política es poden fer moltes altres coses:** afavorir les condicions de pau, protegir els drets humans, promoure la justícia global, impulsar la igualtat de drets i el respecte a les minories, invertir en desarmament, reformar -en clau democràtica i inclusiva- el sistema de les Nacions Unides per a fer-lo més efectiu, etc.

6. Malgrat que no s'han fet els deures, cal explorar i enfortir al màxim les vies polítiques per tal d'afrontar el conflicte. De fet, **l'acord del Consell de Seguretat sobre l'eliminació de les armes químiques, mostra que -quan hi ha voluntat- les opcions diplomàtiques hi són.**

Cal que potències, països implicats en el conflicte i tots els actors de Síria **reprenguin les negociacions iniciades fa mesos a Ginebra** i suspeses sense continuïtat. Unes converses que haurien d'incorporar la veu de la ciutadania, la més afectada pel conflicte, a través de grups civils i xarxes de dones. Unes negociacions que, entre altres aspectes, haurien d'abordar la fi de la repressió, la investigació sobre les vulneracions de drets humans, posar fi a l'entrada d'armes i combatents a la zona, la protecció de les minories i un procés de transició cap a unes eleccions lliures.

Mentrestant, i paral·lelament, els estats que vulguin ajudar podrien fer una cosa molt efectiva, necessària i urgent: **acollir els desertors i els refugiats procedents de la guerra siriana** i ajudar econòmicament i logística els països que, per proximitat, més refugiats estan acollint.

També és imprescindible garantir que les organitzacions i institucions encarregades de la distribució de l'ajut humanitari puguin accedir en condicions a dins del país. Cal exigir i forçar els diversos actors armats a assumir el compromís de respectar l'entrada d'ajut humanitari: és un assumpte de vital importància per a la població civil afectada.

Si la llibertat d'informació sempre perilla en un conflicte armat, en aquest cas, a més, es va veure vulnerada inicialment pel règim –que no permetia l'entrada de periodistes estrangers- i darrerament es veu amenaçada per la pràctica d'alguns grups rebels de caire gihadista de segrestar periodistes. A hores d'ara, n'hi ha 14: entre ells, el periodista català Marc Marginedas.

7. Trobem lamentable el paper del govern espanyol. No ha dit pràcticament res en tot aquest temps, no ha defensat públicament cap posició i, en canvi, en una cimera del G-20 signa una declaració avalant un atac militar. I recordem que, **des del 2005, tot atac militar ha de ser discutit en seu parlamentària i no pot ser decidit unilateralment pel govern.**

Reclamem, com fem sempre, **que el Parlament de Catalunya no quedi absent d'una situació com la siriana, que la debati i n'opini.** Construir un país també passa per solidaritzar-se amb el món.

8. Finalment, volem destacar dues coses:

- En primer lloc, insistir que bona part de l'oposició ciutadana al règim sirianès es va manifestar de forma pacífica. I que, fins i tot ara que la violència s'ha escampat, **encara existeixen col·lectius que reclamen democràcia i justícia des d'una opció no violenta.** Aquests són els nostres 'aliats' a Síria a més, és clar, de tota la població civil que pateix la injustícia i la violència.
- En segon lloc, els problemes de David Cameron (perdent la votació al Parlament) i els de Barack Obama (que abans de desestimar l'ús de la força va haver d'anunciar que ho duria al Congrés) **demostren que la mobilització de la ciutadania contra la guerra d'Iraq va generar un nou clima: fer un atac militar no és una decisió que pugui escapar del debat ciutadà i polític.** El Parlament d'un país ha d'analitzar, debatre i votar una opció tant greu com és entrar en guerra.

Barcelona, 3 d'octubre de 2013